

Tertius de Anima

mus deo. Non species ipsa quia non immediate cognoscitur ut dictum est ergo est ipse deus. Minus adhuc p[er]t[inent] sicut de re absente cuius cognitio non terminatur ad speciem alias potentia sensuia reflectetur supra seipsa quando scilicet per fantasiam cognoscimus aliquid absens tunc enim actus fantasie terminaretur ad speciem que est in fantasie et sic reflectetur supra. Forte dicis quod hoc non est inconveniens de sensu interiori quia vis estimativa in nobis potest apprehendere montem aureum. ergo potest apprehendere seipsum unde dictum est. quod visus potest videre se in speculo et sensus potest supra seipsum reflecti. Sed de his satis dictum est supra. Et similiter ad argumentum tuum principale quia cognitio quidditatis vocatur cognitione perfecta et propria non aut cognitione ipsius esse. Nec est versus quod omne conceptus sub ente perfecte intelligatur quod cogitationes cordium non intelliguntur nisi a solo deo naturaliter licet propter hoc argumentum scilicet dicitur oppositum cognoscunt enim angelii habitus nostrorum. s.t. de veritate q. 8. ar. 13. ad. 8m.

Ad. 2. dicitur quod uno modo suppositum et essentia in angelo differunt: alias videtur quod in angelon non est species quia oportet quod individuum aliquid includat ultra species. Si ergo ibi est individuum et species sequitur quod suppositum aliquando differt a natura. sed de his dictum est in deesse et essentia. Ad aliud dicitur quod lumen solis non est frustra in nocte videatur ab oculo noctue.

Ad. 3. dicitur quod anima separata ex sua natura non cognoscit perfecte distincte angelos licet perfecte cognoscant alias animam. s.t. I. p. q. 8. 9. ar. 2. potest tamen naturaliter angelos videre s.t. de veritate q. 19. ar. 1. Nec in sequitur quod hoc modo non cognoscat alias animas quia propter aliud modum est esse diu habitus aliud operari unde cognoscere per species influras naturaliter consequitur in omnibus existendi anime separate. Si dicatur. Potest esse distinctum pro obiecta quod anima separata per aliquod perfecte intelligere quod non potest sequitur quod habeat alias potentias. Item loquimur de anima unita corpori. Et quod est obiectum. Si dicas quod ditas rei malius quod non potest clare intelligere deum. Forte dicis quod ditas rei malius non est obiectum cuiuslibet intellectus hominis nisi talis homo sit in statu isto scilicet corrupte. Contraria tamen quod ditas malius non est obiectum nalius adeo in statu in nocetie. Forte dicis quod anima unita corpori potest videre deum quod eleuat per lumen glorie. Contraria nullus habet potest eleuare potest in illis ad quod transcedit obiectum nalius ei. Alias rediret opinio philosophi quod possit dicere quod in hac vita per substantiam separata possunt eleuari ad idem angelos. Ad. 1. dicitur negando p[ro]p[ter] nos. Est enim idem visus species noctue et hominis et tamen oculus noctue non potest videre lumen solis nisi fortificaretur. Ad aliud negatur illa maxima.

Ad quartum dicitur quod deus non perfecte et immediate et distincte intelligitur a nobis quod intelligitur per fantasiam non nichil per distincte intelligi nisi pertineat in illo per quod intelligitur essentia et virtualiter et perfecte. Sed sic deus in nullo continetur quod quodcumque obiectum si moueat ad aliquam noticiam tamen secundum ultimum virtutis sue motu mouet ad propriam et perfectam noticiam suam tanquam ad effectum sibi proportionatum ergo non potest mouere ad noticiam similiem perfectorem quod est noticia de deo quod tamen effectus exerceret eam. Sed contra intellectus agens si fantasmatum est aliquid nobilitus quam distinguita noticia dei ergo potest ea carere. Item cognoscens distincte ymaginem potest distincte cognoscere ymaginatum sed intellectus potest distincte cognoscere ymaginem trinitatis

tatis que est in homine ergo potest distincte cognoscere trinitatem natum realiter minor p[ro]pter quia relatio ymaginis continetur sub ente et subiectum ymaginis potest a nobis perfecte cognosci ergo relatio ymaginis que necessario sequitur naturam hominis istelle trahit per istud probaretur quod saltem angelus naturaliter sciret trinitatem maxime si videret ex suis naturalibus visione beatificam alterius angelorum. Item secundum hanc rationem probaretur quod nullo modo cognoscitur deus quod est falsum quia contradicendo infidelibus non contradicimus eis in omnibus sed in conceptu dei conuenimus contradicendo. Pater sequela quero per quam spem elicetur conceptus quem habemus deo. Si dicas quod per fantasiam vel species creature. Contra utrumque istorum est imperfectius cognitione dei ideo alius dicunt quod conceptum de deo hic formamus sicut ovis apprehendit initia lupi quam tamen non sentit vel per creaturas formamus quosdam conceptus universales qui simul tunc soli deo conueniunt sicut sunt summa et bonum. Sed preter conceptum complexum habemus aliquem incomplexum proprium deo ut dictum est quod intelligendo summa bonum oportet preintelligere aliqua quasi subiectum cui intelligo illud quasi proprietatem in esse. Nota quod noticia nostra de deo est nobiliores alios ut patet ex obiecto. s.t. de veritate q. 10. ar. 7. ad. 3. 7. q. 2. ar. 9. dicitur quod cognoscere equum est habere conceptum quod per omnia rei respondet.

Ad. 5. dico quod hoc debet inducere philosophos ad sperandum aliam vitam post illam. Ad aliud dicitur quod difficultum est intelligere separata secundum suam naturam quod ipsum non est fantasma. Nec alicuius effectus ipsius proportionatus. Nec motus est proportionatus sic quod sit nobilissima eius operatio. Et per hoc patet ad. 6. et ad. 7. quia per solum effectum proportionatum potest cognosci quid ipsius causa.

Ad. 8. aliquando negatio est notior ut patet difficultudo punctum. Sed contra. Quis negatio fidei in affirmatione. Item vel negatio concipiatur ut dicatur de aliquo vel ut dicta de nichilo si. 2. tunc per illam negatio non non magis intelligetur deus quam chimera que est non lapis. si primum tamen queritur de illo conceptu substrato de quo dicitur ista negatio. Forte dicis quod deo habemus conceptum affirmatum quo cognoscimus veritatem propositionis istam. Contraria propositione non cognoscitur nisi cognitis extremis. ideo dicatur ut supra et nego quod quo ad nos prius aliquid cognoscatur in se quam in habitudine ad alterum nisi ad hunc sensum quod intellectus intelligit quod res prius sit aliquid in se quam habeat habitudinem ad alterum. Sed dubitatur an beatus propter claram visionem quam habet deo possit naturaliter formare unum alium actum intellectus immediate terminatum ad trinitatem vel ad suum actum beatificum quod distincte representat eum videtur quod sic et sic per suppositum aliquo supernaturali possit reflexe distinguitur cognoscitur quantum aliquid in viatori possit deus conferre distinctam noticiam abstractivam sui de potentia absoluta. Et tamen de deo possit scribi a priori aliquid predictatum sed de hoc alias.

Ad. 9. hic loquimur de quid rei distincte.

Ad. 10. p[ro]pter p[ro]p[ter] phi. Ad aliud non est simile quod est dei voluntate non est illa conformitas quam dicitur veritas quae est in intellectu.

Ad. 11. Major est vera de cognoscere simplex quam cum ad quid.

Ad. 12. dicitur quod illa non est operatio humana sed ma-